

Abbasiler Devleti Dönemi Hakkında Kısaca Özet Bilgi

İçindekiler

- [Abbasiler Devleti Dönemi Hakkında Kısaca Özet Bilgi](#)
- [Abbasilerin Genel Özellikleri Nelerdir Maddeler Halinde](#)
- [Abbasi Halifeleri](#)
- [Halife Ebu'l Abbas Dönemi](#)
- [Halife Cafer Mansur Dönemi](#)
- [Halife Harun Reşit Dönemi](#)
- [Halife Memun Dönemi](#)
- [Tevaif-ül Mülk Devletleri](#)
- [Abbasi Devleti Döneminin Önemli Olayları](#)

Abbasi Devleti Hz. Muhammed'in amcası Abbas'ın soyundan gelen Ebu'l Abbas Abdullah tarafından Emeviler yıkılarak kurulan devlettir. **Abbasilerin başkenti** Bağdat şehri idi Ebu'l Abbas Abdullah tarafından kurulmuştur. Abbasilerin en parlak dönemi Halife Harun Reşid ve oğullarının dönemidir. **Abbasiler**, **Emeviler** kadar geniş sınırlara ulaşamamışlardır. Halife Harun Reşid Dönemi'nde Anadolu üzerine seferler düzenlenmiş ve yapılan anlaşma ile Bizans vergiye bağlanmıştır. Doğuda ise Orta Asya'ya doğru seferler düzenlenmiştir. Bölgede gerçekleşen en önemli olay 751 yılındaki Talas Savaşı'dır. **Abbasiler döneminde**, **Emevi devletinin** izlemiş oldukları Arap milliyetçiliği politikasını terk ederek ümmetçi bir politika izlemeye başlamışlardır. Merkezi otoritenin zayıflamasına bağlı olarak IX. yüzyılda siyasi yapı çözülmeye başlamış ve Abbasi topraklarında birçoğu Türk valiler tarafından kurulan küçük devletler ortaya çıkmıştır.

Zamanla otoritesini kaybeden **Abbasi halifeleri** siyasi anlamda zor durumda kalmaya başlamışlardır. 945 yılında Büveyhoğulları Bağdat'ı işgal etmişlerdir. Halifenin yardım çağrısı üzerine Gazneli Mahmut Büveyhoğullarının baskısına son vermiştir. 1055 yılında yine Büveyhoğullarının saldırısı üzerine Büyük Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey bu devlete son vererek halifeyi kurtarmıştır. 1258 yılında Bağdat'ı ele geçiren İlhanlılar, **Abbasi Devleti**'ne son vermiştir. Abbasi ailesinden kaçabilenler Mısır'a giderek Memlük himayesinde halifeliği devam ettirmişlerdir. Osmanlıların, Mısır'ı fethetmesiyle halifelik 1517 yılında Osmanlı Devleti'ne geçmiştir.

Abbasilerin yıkılışında merkezi otoritenin zayıflaması, iç isyanların başlaması, Moğolların baskısı, askeri valilerin bağımsız hareket etmeleri gibi unsurlar etkili olmuştur.

Abbasi Devlet Teşkilatında Türkler: Karluk Türkleri ile Müslüman Araplar 751 yılındaki Talas Savaşı'nda **Çinlilere** karşı beraber hareket ederek Orta Asya'yı Çin hâkimiyetine girmekten kurtarmışlardır. Bu savaş ile başlayan yakınlık Abbasilerin Türkleri devlet ve askerî teşkilatlanmalarda görevlendirilmesiyle devam etmiştir. Türkler önemli devlet kademelerinde ve ordu komutanlıklarında görevlendirildiler. Türkler için Bağdat yakınlarında ordugah olarak Samarra şehri kurulmuştur. Bizans ile sınır olan bugünkü Güneydoğu Anadolu bölgesinde **Avasım** adı verilen tampon bölgedeki şehirlere Türkler yerleştirilmiştir.

Abbasilerin Genel Özellikleri Nelerdir Maddeler Halinde

- Emeviler dönemindeki Arap milliyetçiliği politikasını terk ederek hoşgörülü bir politika izlemişlerdir.
- Bilimsel ve kültürel faaliyetlere önem verilmiş, tercüme çalışmaları yapılmıştır. Beytü'l Hikme adı verilen ilim merkezi açılmıştır.
- Mutezile adı verilen fikir akımı gelişmiştir. (Uyuşmazlıkları akıl yoluyla çözmek)
- Abbasiler Dönemi'nde İran kültüründen etkilenecek yönetim alanında vezirlik makamı oluşturulmuştur.
- Talas Savaşı sonrasında kağıt üretimi geliştirilerek, Abbasi sınırları içerisinde kağıt üretimi yapılmıştır.
- Abbasiler Dönemi'nde bilimsel ve kültürel alanda yapılan çalışmalar İslam Rönesansı olarak gösterilmektedir.
- Devlet yönetiminde yardımcı olmak amacıyla oluşturulan divanlar geliştirilmiştir. Divan-ı İnşa (Yazışma), Divan-ı Mezâlim (Adalet), Divanü'l-ceyş (Askerî), Divan-ı Beytü'lmal (Mali)

Abbasi Halifeleri

Halife Ebu'l Abbas Dönemi

Abbasi Devleti'nin kurucusudur. Bu dönem de Orta Asya hâkimiyeti için Çin'le yapılan Talas Savaşı Karluk Türklerinin yardımı ile kazanılmıştır. Türk-Arap dostluk ilişkileri başlamıştır.

Halife Cafer Mansur Dönemi

Devletin başkentini Bağdat yapmıştır. İlk defa bu dönem de Eski Yunan filozoflarının eserleri Arapçaya çevrilmiştir. Arap ve mevali arasındaki fark ortadan kalkmış ve İranlılar, devlet içinde etkin hâle gelmiştir.

Halife Harun Reşit Dönemi

Abbasi Devleti, Harun Reşid zamanında en parlak günlerini yaşamıştır. İlk defa bu dönem de sınır güvenliğini korumak amacıyla Bizans sınırlarına Avasım adı verilen şehirler kurularak Türkler buralara yerleştirilmiştir. **Endülüs Emevi Devleti**'ne karşı Franklarla diplomatik ilişkiler kurulmuştur.

NOT: Binbir Gece Masalları Harun Reşid Dönem i'nde ilk kez Bağdat'ta anlatılmaya başlanmıştır.

Halife Memun Dönemi

Tercüme devri denilen bu dönem de Eski Çağ Yunan eserleri, Farsça, Sanskritçe ve Süryanice eserler Huneyn b. İshak başkanlığındaki tercüme odalarında Arapçaya çevrilmiştir. Beytü'l Hikme adı verilen bilim ve çeviri merkezi Bağdat'ta kurulmuştur. Bu dönemde ülkeye gelen yabancı ve yerli bilim insanlarının çalışmaları ile İslam Rönesans'ı yaşanmıştır. 1258'de Cengiz Han'ın torunu Hülagü, Bağdat şehrini işgal ederek Abbasi Devleti'ne son vermiştir. Abbasi ailesinden el-Müstansır, Memlûk Sultanı Baybars tarafından Kahire'de halife ilan edilmiştir. Böylece halifelik makamı, 1517'de Osmanlı Sultanı Yavuz Sultan Selim'in Memlûkluları ortadan kaldırmasına kadar Memlûk himayesinde fakat Abbasi ailesinde kalmıştır.

Tevaif-ül Mülk Devletleri

Abbasi topraklarında valilerin bağımsızlıklarını ilan etmeleri ile kurulan devletlere Tevaif-ül Mülk adı verilmiştir.

Kurulduğu yer	Devletin ismi
Mısır	Tolunoğulları, İhşitler
Tunus	Fatimiler, Ağlebiler

Fas
İran
Irak

İdrisiler
Tahiriler
Büveyhoğulları

ABBASİLER DEVLETİ DÖNEMİ

Abbasi Devleti Abbasiler Dönemi

Abbasi Devleti Döneminin Önemli Olayları

Emevilerin ırkçı politikası yerine ümmetçi bir politika takip etmişlerdir. Emeviler Arap devleti özelliğini taşıırken Abbasiler **İslam devleti** özelliğine sahiptir. Emeviler gibi fetihçi bir devlet olamamışlardır. Bilimsel, felsefi ve kültürel faaliyetlere önem vermişlerdir. Türkler ilk defa bu dönem de kitleler halinde Müslüman olmuştur. Türkler ve İranlılar bu dönem de devlet kademesinde önemli mevkilere gelmişlerdir.

Türlere ilk görev veren Abbasi halifesi Mansur'dur. Vezirlik, emir-ül ümeralık (komutanlık) ve devşirme sistemi gibi kurumlan kurmuşlardır. İlk defa çağdaş medrese sistem ini kurmuşlardır. İlk defa kütüphane ve tercüme faaliyetlerini başlatmışlardır. Donanmaya önem vermemelerinden dolayı deniz ticareti alanında etkili olamamışlardır.

Abbasi Devleti ve Türklerin Savaşları İlişkileri: 751 Talas Savaşı Karluk Türklerinin yardımıyla kazanılmış böylece Orta Asya'da. Çin hâkimiyetinin kurulması engellenmiştir.

Abbasi Halifesi Harun Reşid, muhafız birliğini Türklerden meydana getirmiştir.

Bizans'tan gelebilecek tehditleri önlemek için Tarsus'tan Trabzon'a uzanan hatta Avasım şehirlere kurularak Türklerden oluşan askeri birlikler bu şehirlere yerleştirilmiştir. Me'mun Dönemi'nde Türkleri, askerî birliklerin arasına alma bir devlet politikası hâline getirilmiştir. Mutasım Dönemi'nde Bağdat'ın kuzeyinde sadece Türklere ait olan Samarra şehri kurulmuştur.

Abbasi Devleti Döneminde Türkler, sadece orduda değil siyasi ve idari kadrolarda görev alarak yönetiminde büyük ölçüde söz sahibi olmuşlardır. Büveyhiler Dönemi'nde Bağdat ele geçirilerek Abbasi halifeleri fonksiyonsuz hâle getirilmiştir. Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey, Bağdat'ı kurtararak halifeye dinî itibarını iade etmiştir.

UYARI: Halife Mu'tasım zamanında devlet içindeki Türklerin durumu daha da sağlamı aşmıştır. Afşin. Aşnas. Boğa el-Kebir, Urtuç gibi Türk komutanlar, ülke içinde çıkan isyanların bastırılmasında görev almış ve Bizans üzerine Anadolu'ya yönelik seferlere de katılmışlardır.

Beytü'l-Hikme nedir: Fen ilimleri enstitüsü, rasathane ve bir kütüphaneden oluşmaktadır. Burada maaşları devlet tarafından ödenen mütercimler kurulu vardır.

Samarra şehri: Bağdat'ın 100 km kuzeybatısında ücretli Türk askerleri için Eşnas tarafından kurulan şehirdir.

Abbasiler Devleti Dönemi Hakkında Kısaca Özet PDF indir